

ΕΛΕΝΗ ΓΕΩΡΓΟΣΤΑΘΗ: ΤΟ ΜΙΚΡΟΒΙΟ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΕΙΝΑΙ ΑΓΙΑΤΡΕΥΤΟ

Κείμενο: [Πελιώ Παπαδιά](#)

26/5/2016

Η Ελένη Γεωργοστάθη με κέρδισε κατ' αρχάς μέσα από το blog της «[μια φορά κι έναν καιρό η μικρή ελένη](#)», στο οποίο καταγράφει σκέψεις και εντυπώσεις από τυχαίες βόλτες σε βιβλία για παιδιά. Έπειτα διάβασα το πρώτο παιδικό βιβλίο της [Το χάρτινο καραβάκι της μαμάς](#), από τις Εκδόσεις Ψυχογιός, το οποίο με εντυπωσίασε! Και μετά ήρθε [Το απέναντι νησί](#), και πάλι από τον Ψυχογιό, και μαζί με αυτό η απόφασή μου να γνωρίσω τη συγγραφέα λίγο καλύτερα.

Καλησπέρα κ. Γεωργοστάθη, πριν πάμε στο βιβλίο σας, ας γνωρίσουμε πρώτα εσάς. Μιλήστε μας λίγο για τη... μικρή Ελένη!

Η μικρή Ελένη μεγάλωσε σε ένα χωριό της Λακωνίας, όπου έζησε ως τα δεκαοχτώ της. Έχω περάσει ξένοιαστα παιδικά χρόνια: ατέλειωτες ώρες παιχνιδιού στην αυλή και στους τριγύρω κήπους, εξερευνήσεις παλιών φούρνων και γκρεμισμένων σπιτιών, ατυχή συναπαντήματα με ερπετά και τρωκτικά, πόδια μονίμως φαγωμένα απ' τις αλλεπάλληλες πτώσεις ή από τις τσουκνίδες και τα αγκάθια, τέτοια πράγματα... Κι από την άλλη, μια μεγάλη αγάπη για το διάβασμα, με τα βιβλία να μου δίνουν συχνά και τα σενάρια για νέες περιπέτειες. Μεγαλώνοντας, κι έχοντας χορτάσει απ' το παιχνίδι, μου έμεινε η αγάπη για τα βιβλία. Αυτή με οδήγησε να σπουδάσω ελληνική φιλολογία στην Αθήνα και κατόπιν στο Birmingham της Αγγλίας, αλλά και να αναζητήσω δουλειά στον εκδοτικό χώρο, όπου εργάζομαι ως επιμελήτρια βιβλίων τα τελευταία δεκαοχτώ χρόνια.

Τι σας ενέπνευσε να γράψετε το Απέναντι νησί; Είχατε κάποιο στόχο γράφοντάς το;

Το έναυσμα υπήρξε μάλλον αστείο. Όταν ήμουν παιδί, μια εποχή πηγαίναμε σε μια παραλιούλα που είχε κάτι νησάκια απέναντι. Εγώ κι ο ξάδερφός μου θέλαμε πολύ να κολυμπήσουμε ως εκεί, αλλά μάλλον παραήμασταν μικροί κι οι γονείς μας όχι τίποτα φοβεροί κολυμβητές κι οι ίδιοι και δε μας άφηναν. Είχαμε λοιπόν μεταλλάξει την επιθυμία μας πλάθοντας στο μυαλό μας κάτι τεράστιο και μάλλον αγριευτικό. Χρόνια αργότερα, περνώντας από εκείνο το μέρος, συνειδητοποίησα πόσο κοντά στη στεριά ήταν τα νησάκια και μου φάνηκε κωμικό να φοβάσαι κάτι τόσο κοντινό, θυμήθηκα και τη λαχτάρα μας ως παιδιών να κολυμπήσουμε ως εκεί και κάπως έτσι ξεκίνησε να διαμορφώνεται στο μυαλό μου η ιστορία, η οποία, είναι η αλήθεια, έφερε στην επιφάνεια πολλά. Έχοντας μεγαλώσει σε μια μάλλον κλειστή επαρχία τη δεκαετία του '80, έχοντας ζήσει τα τεχνητά δίπολα των μπλε και πράσινων καφενείων, την καχυποψία ορισμένων ντόπιων απέναντι σε οτιδήποτε «ξένο», ακόμα κι αν αυτό ήταν οι νεαροί καθηγητές ή δάσκαλοι που διορίζονταν στα μέρη μας, συνειδητοποίησα ότι μέσα από αυτή την ιστορία ήθελα να μιλήσω για το παράλογο του αβάσιμου και ατεκμηρίωτου φόβου, που εδράζεται στην άγνοια, στην εσωστρέφεια και στην προκατάληψη.

Πείτε μας εν συντομία την ιστορία, χωρίς... spoilers!

Ένα λαγουδάκι που ζει στον βαλτότοπο, ένα μέρος βαρετό, όπου τίποτα δεν κινείται, θέλει να μάθει τι κρύβεται στο νησί που βρίσκεται απέναντι και τόσο κοντά στον τόπο του. Όλοι το αποτρέπουν, αδυνατώντας πάντως να του δώσουν πειστικά επιχειρήματα, αφού κανείς τους δεν έχει ποτέ ταξιδέψει ως εκεί. Το λαγουδάκι βρίσκει έναν ανορθόδοξο τρόπο να φτάσει ως το νησί και κάνει κάποιες ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες ανακαλύψεις, την ώρα που οι υπόλοιποι κάτοικοι του βαλτότοπου οργανώνουν εκστρατεία για να το σώσουν από τα νύχια των τρομακτικών κατοίκων του απέναντι νησιού που φαντάζονται ότι το κρατούν αιχμάλωτο. Η συνέχεια στο βιβλίο!

Τι κάνει τα παιδιά να έλκονται από το απαγορευμένο και τους μεγάλους να το φοβούνται;

Τα παιδιά είναι μεγάλοι εξερευνητές, μονίμως διψασμένα για νέες ανακαλύψεις και με μια ακόρεστη λαχτάρα για περιπέτεια. Και βεβαίως γεμάτα αθωότητα αλλά και με παντελή άγνοια κινδύνου. Η έλξη τους για το απαγορευμένο συχνά πυκνά τροφοδοτείται και από την αδυναμία των μεγάλων να εξηγήσουν με σαφήνεια τους λόγους για τους οποίους θεωρούν κάτι επικίνδυνο και απαγορευτικό. Γιατί, φυσικά, κίνδυνοι υπάρχουν και, κατά την άποψή μου, οφείλουμε να ενημερώνουμε τα παιδιά γι' αυτούς, στο μέτρο του δυνατού και του κατανοητού. Αντίθετα, το πέπλο του φόβου που θεωρούμε ότι θα λειτουργήσει αποτρεπτικά πολύ εύκολα μπορεί να μεταλλαχθεί σε πέπλο μυστηρίου, εξάπτοντας την περιέργειά τους. Γι' αυτό καλό είναι να είμαστε όσο γίνεται σαφείς και ειλικρινείς μαζί τους. Όσο για μας τους μεγάλους, είμαστε έτσι κι αλλιώς πολύ πιο επιβαρυνμένοι τόσο με αρνητικές εμπειρίες όσο και με ενοχές, ώστε ο τρόπος που βλέπουμε τον κόσμο να είναι πολύ

διαφορετικός από αυτόν των παιδιών. Το ζητούμενο είναι οι όποιοι φόβοι μας να είναι βάσιμοι και όχι ατεκμηρίωτοι ή παθολογικοί.

Γιατί οι ενήλικες στοχοποιούμε τόσο εύκολα όσους θεωρούμε διαφορετικούς και γιατί βάζουμε και τα παιδιά μας σε αυτό το τριπάκι;

Δε νομίζω ότι αυτό ισχύει για όλους τους ενήλικες. Ευτυχώς υπάρχουν αρκετοί άνθρωποι ανάμεσά μας που σέβονται και αποδέχονται το διαφορετικό, περνώντας ανάλογα μηνύματα στα παιδιά τους. Είναι, νομίζω, ζήτημα παιδείας, παραστάσεων, εμπειριών, νοοτροπίας. Όταν, για παράδειγμα, έχεις βρεθεί, όντας διαφορετικός από την πλειονότητα των γύρω σου, σε μια ξένη χώρα για να εργαστείς ή να σπουδάσεις και έχεις αντιμετωπιστεί με σεβασμό και ισοτιμία, όταν έχεις συνυπάρξει με ανθρώπους από διαφορετικές φυλές, κουλτούρες και θρησκευόμενα, έχεις γελάσει και διασκεδάσει μαζί τους, έχεις μοιραστεί λύπες, αγωνίες, χαρές, γιατί να μην περάσεις αντίστοιχες νοοτροπίες στο παιδί σου; Θεωρώ ότι και πάλι η άγνοια, η προκατάληψη και ο αβάσιμος φόβος είναι η ρίζα μιας τέτοιας στάσης. Ίσως κι ο πανικός μην τυχόν και δούμε τα παιδιά μας να παίρνουν έναν δρόμο τελείως διαφορετικό από τον «σίγουρο» κι «ασφαλή» δικό μας, κάτι που ωστόσο απλώς συσσωρεύει αχρείαστο άγχος για κάτι που έτσι κι αλλιώς δεν είναι στο χέρι μας.

Μπορεί η λογοτεχνία να νικήσει τις προκαταλήψεις;

Νομίζω πως ναι, αφού ενσυναισθητικά μπορεί να οδηγήσει τον αναγνώστη να ταυτιστεί με ανθρώπους που βιώνουν καταστάσεις πέρα από την καθημερινότητά του ή κι εντελώς ανοίκειες προς αυτόν, να τον ευαισθητοποιήσει πάνω σε προβλήματα και δυσκολίες διαφορετικών από αυτόν κοινωνικών ομάδων, να τον κάνει να αισθανθεί εξοικείωση με τόπους, πολιτισμούς και νοοτροπίες πολύ μακρινές, γεννώντας του ίσως και την ανάγκη να τα γνωρίσει από κοντά, πάνω απ' όλα επιτρέποντάς του να αντιληφθεί την καθολικότητα, την παγκοσμιότητα των ανθρώπινων συναισθημάτων.

Διατηρείτε ένα από τα πιο καλογραμμένα ιστολόγια για το παιδικό βιβλίο. Ήταν τα παιδιά σας η αφορμή για να το ξεκινήσετε; Πώς επιλέγετε τα βιβλία για τα οποία γράφετε;

Η αφετηρία για τη δημιουργία του ήταν πράγματι τα κοινά μου διαβάσματα με τα παιδιά μου, κυρίως με τη μεγάλη μου κόρη τότε. Αν και συστηματική αναγνώστρια ενήλικης λογοτεχνίας, συνειδητοποίησα κάποια στιγμή πως όταν έμπαινα σε βιβλιοπωλεία πήγαινα γραμμή στο τμήμα των παιδικών, ενώ στις συζητήσεις με φίλους ή γνωστούς που είχαν επίσης μικρά παιδιά δεν έκανα άλλο από το να τους μιλάω για παιδικά βιβλία. Και κάπως έτσι ξύπνησα ένα πρωί κι ανακοίνωσα στον άντρα μου ότι θα φτιάξω ένα ιστολόγιο για το παιδικό βιβλίο. Όσο για την επιλογή των τίτλων, βασικό κριτήριο είναι να αρέσει το βιβλίο σε μένα και στα παιδιά μου, εφόσον είναι για την ηλικία τους. Γενικότερα μιλώντας, εκτός από την έλξη που μου ασκεί το θέμα και η ιστορία, ιδιαίτερα με ενδιαφέρει η μορφή, το αισθητικά

καινούριο και πρωτοποριακό που μπορεί να φέρνει ως πρόταση ένα βιβλίο, αλλά και, κάποτε, ο τρόπος που διαλέγεται με παλιότερα έργα του δημιουργού του.

Επισκέπτεστε σχολεία και οργανώνετε εκδηλώσεις με παιδιά, βασισμένες στα βιβλία σας. Τι βλέπετε;

Βλέπω ότι, και στις μέρες μας, το μικρόβιο της ανάγνωσης, άπαξ και κολλήσει σε ένα παιδί, είναι αγιάτρευτο. Συναντάω δασκάλους και νηπιαγωγούς με όρεξη, κέφι, όραμα, ιδέες, που τις υλοποιούν ακόμα και μέσα σε εξαιρετικά αντίξοες συνθήκες. Πάνω απ' όλα, με συναρπάζει η ποικιλία των αναγνώσεων, ερμηνειών και συνειρμών που έρχεται κάθε φορά στην επιφάνεια μέσα από την επεξεργασία ενός βιβλίου. Κάθε συνάντηση με παιδιά είναι μοναδική, μια διαφορετική εμπειρία, που βοηθά κι εμένα να ξαναδώ τις ιστορίες μου με νέο μάτι.

Δώστε μας ένα top-5 αγαπημένων σας παιδικών βιβλίων, ελληνικών και ξένων, παλαιότερων και σύγχρονων.

Δύσκολη ερώτηση. Δεν μπορώ να περιορίσω σε πέντε μόνο τίτλους τα βιβλία που αγαπώ. Θα αναφέρω με πόνο ψυχής κάποια από αυτά, γνωρίζοντας ότι αδικώ πολλά άλλα:

1. Ζωρζ Σαρή, *Ο θησαυρός της Βαγίας*
2. Έριχ Καίστνερ, *Η τάξη που πετάει*
3. Ζοφρουά ντε Πενάρ, *Ο καλόκαρδος λύκος*
4. Τζον Μπόιν, *Το αγόρι με τη ριγέ πιτζάμα*
5. Ντέιβιντ Άλμοντ, *Το αγόρι που κολύμπησε με τα πιράνχας*
- 6.

Έχετε κάτι νέο στα σκαριά;

Υπάρχουν κάποια πράγματα υπό επεξεργασία, αλλά είναι λίγο νωρίς να πω κάτι περισσότερο. Σας ευχαριστώ για τις ενδιαφέρουσες ερωτήσεις!